

Izazovi integracije energetskog tržišta

*Glavni izazovi se svode na dva pitanja: Ko snosi troškove
i može li se verovati da će tržište isporučiti energiju
kada je to važno*

EU da revidira račune za struju

Ključni zakonodavac EU: Cilj od 90% vodi
de-industrijalizaciji Evrope

ACER: Evropski elektroenergetski sistem
mora biti fleksibilan

IEEFA: Ponovno aktiviranje TE na uglj
ekonomski besmisleno

EU pruža dodatnu fleksibilnost u cilju
skladištenja gasa

SADRŽAJ

Evropa mora da revidira račune za struju kako bi obezbedila konkurentnost	OVDE
Ključna integracija tržišta električne energije u EU pred hitnim izazovima	OVDE
EU razmatra međunarodne kredite za CO2 kako bi ispunila novi klimatski cilj?.....	OVDE
Ključni zakonodavac EU: Cilj od 90% vodi de-industrijalizaciji Evrope	OVDE
ACER: Evropski elektroenergetski sistem mora biti fleksibilan	OVDE
EU očekuje da će dodati rekordne OIE 2025. godine, industrija vidi prepreke	OVDE
EUA se trguje oko 65 evra/mt	OVDE
Tramp potpisao izvršne naredbe o povećanju proizvodnje američkog uglja	OVDE
IEEFA: Ponovno aktiviranje TE na ugalj ekonomski besmisleno	OVDE
Ogroman gubitak najvećeg poljskog proizvođača koksnog uglja	OVDE
Tramp: Ako EU kupi američku naftu i gas, carine ćemo odložiti	OVDE
EU spremna na uvoz dodatnog američkog LNG-a	OVDE
SAD pretekle Rusiju i postale drugi najveći dobavljač gasa u Evropi	OVDE
EU skladišta gasa manje popunjena nego u prethodne dve godine	OVDE
EU pruža dodatnu fleksibilnost u cilju skladištenja gasa	OVDE
Vlada Portugalije odobrila produženje regulisanih tarifa električne energije	OVDE
Nema odlaganja uvođenju sistema za smanjenje računa britanske za potrošače	OVDE

Evropa mora da revidira račune za struju kako bi obezbedila konkurentnost i energetska sigurnost

KOPENHAGEN - EU Dogovor za čistu industriju (eng. Clean Industrial Deal), čiji je cilj podsticanje elektrifikacije i primene obnovljivih izvora energije kao pokretača industrijske konkurentnosti, sputavaju visoki porezi i nameti na električnu energiju, navodi se u *izveštaju* dve uticajne evropske energetske organizacije.

Novi izveštaj „Preoblikovanje računa za struju za konkurentnu i sigurnu Evropu“, objavljen 9. aprila na energetskom skupu u Kopenhagenu, pokazuje da visoki porezi i nameti na električnu energiju potkopavaju poslovni razlog za elektrifikaciju i stavljaju Evropu u nepovoljan položaj u odnosu na SAD i Kinu. Troškovno neutralna promena tih poreza i nameta povećala bi konkurentnost i energetska sigurnost, konstatuje WindEurope, udruženje koje promovise korišćenje energije vetra u Evropi i energetski konsultant VaasaETT.

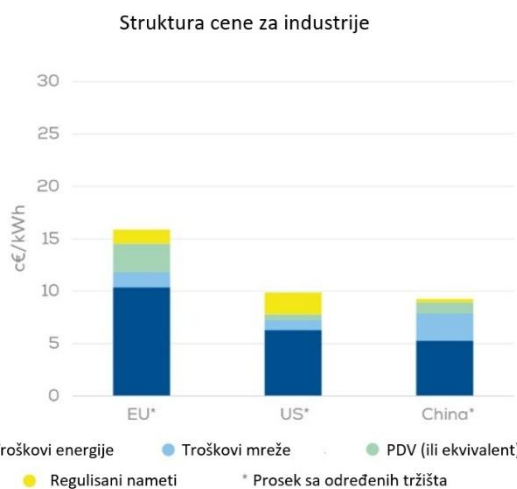
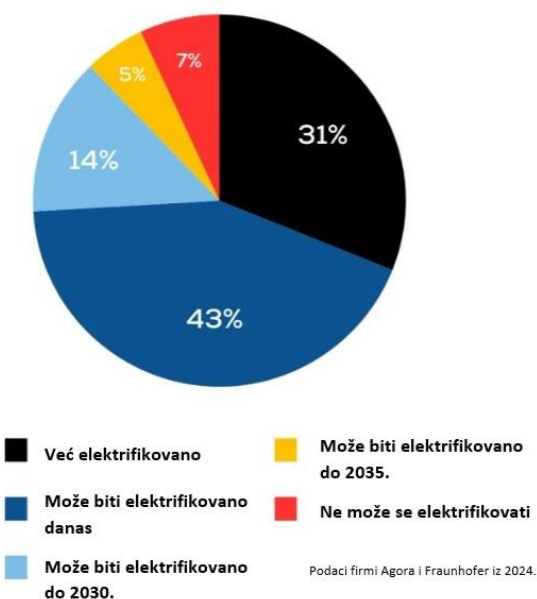
Energija vetra bi trebalo bi da postane vodeći izvor električne energije u EU pre 2030. EU želi da vetar pokrije 35% potrošnje električne energije do 2030. i više od 50% do 2050. godine.

Uprkos jasnim prednostima obnovljive električne energije u odnosu na fosilna goriva, napori Evrope za elektrifikaciju su u zastoju. U EU samo 31% industrijske potrošnje energije dolazi iz električne energije, a pomenuti izveštaj tvrdi da bi 74% industrijske potrošnje energije moglo bi biti električno s tehnologijama koje su već dostupne na tržištu.

Novi izveštaj naglašava da visoki porezi i nameti na električnu energiju otežavaju industrijsku elektrifikaciju. To je delom zato što porezi i naknade za električnu energiju plaćaju stvari koje nisu u potpunosti povezane s energijom.

Evropska industrija plaća znatno više poreza i dažbina na električnu energiju nego u SAD i Kini. Analiza po zemljama pokazuje da su regulisane naknade za električnu energiju za industriju 4 puta veće u Evropi nego u Kini.

Energija koju trenutno koristi EU industrija

Uprkos hitnoj potrebi da se odmakne od uvoznih fosilnih goriva, električna energija se oporezuje više od gasa širom Evrope. U Poljskoj, na primer, industrijska struja je dvostruko veća nego za industrijski gas.

"Obnovljivi izvori energije su pomogli u smanjenju veleprodajnih cena električne energije širom Evrope. Ali domaćinstva i preduzeća i dalje plaćaju previše. To je zbog visokih poreza i dodatno regulisanih naknada koje ostaju deo naših računa. Mnogi od njih ne bi trebalo da budu vezani za korišćenje električne

Wind
EUROPE

energije, već preći na opšte oporezivanje." rekao je Vasiliki Klonari, WindEurope direktor za integraciju

energetskog sistema.

Izveštaj daje 5 preporuka za reformu regulisanih naknada za električnu energiju:

- Smanjite regulisane naknade za električnu energiju na minimum.
- Uklonite troškove koji nisu povezani sa energijom.
- Prebacite naknade za podršku i kapacitet za obnovljive izvore na opšte oporezivanje radi boljeg nadzora potrošnje energije na energetska sigurnost, pristupačnost i dekarbonizaciju. Oni donose širu ekonomsku korist i ne bi trebalo da budu vezani za potrošnju električne energije.
- Smanjite regulisane naknade za industrije spremne za elektrifikaciju – čak i ako nisu energetska intenzivne.
- Zadržite na računima za električnu energiju da naknade za razvoj mreže i rad budu vezane za potrošnju kako biste promovisali efikasno korišćenje sistema električne energije.

Ključna integracija tržišta električne energije u EU pred hitnim izazovima

BRISEL - EU je decenijama radila na spajanju tržišta električne energije u svojim državama članicama, kako bi protok električne energije preko granica bio što je moguće otvoren.

Međutim, unija će morati da se pozabavi hitnim izazovima koji proizilaze iz ove međuzavisnosti ili će rizikovati da se od projekta odustane, kažu za **Clean Energy Wire (CLEW)** stručnjaci.

Evropska unija je postavila evropskim operatorima prenosnog sistema obavezu da do kraja 2025. godine stave 70 odsto svog prenosnog kapaciteta na raspolaganje za trgovinu između tenderskih zona. Međutim, EU energetska regulator ACER je utvrdio da je i dalje potreban značajan napor kako bi se ispunio ovaj zahtev.

Koje izazove treba rešiti?

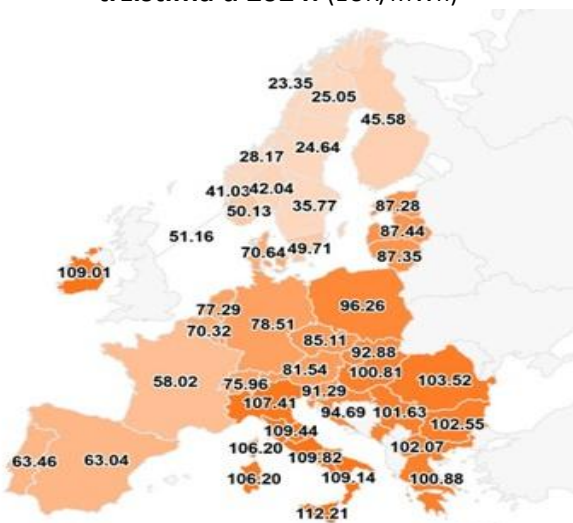
Glavni izazovi se svode na dva pitanja: ko snosi troškove i može li se verovati da će tržište isporučiti kada je to važno. Potrebna su ogromna ulaganja za transformaciju elektroenergetskog sistema, a potencijalnim efektima preliivanja treba upravljati čemu nacionalni interesi mogu stati na put.

"Trenutno imamo izazove sa političkom reakcijom na integraciju, posebno u zemljama s niskim cenama električne energije koje mnogo izvoze, kao što su Norveška i Švedska", rekao je Aleksander Eser iz konsultantske energetske firme Aurora. Dok generalno dublja interkonekcija smanjuje troškove, takođe je verovatno da će cene električne energije završiti više u određenim zonama licitiranja, objasnio je on. "Izazov je kako bolje integrisati tržišta bez povrede krajnjih potrošača."

Berit Tenbak, partnerka u norveškoj konsultantskoj kući HEMA, se slaže. "Glavna stvar koju trebate pokazati je da je međusobna povezanost korisna za sve", rekla je za CLEW. „Bez toga bi i dalje moglo biti uspešno, ali morate biti spremni da nadoknadite štetu onima koji nemaju koristi."

Jasno je, slažu se stručnjaci, da neće svi imati jednake koristi od dublje integracije tržišta, te da će zapravo neki potrošači ili proizvođači u nekim područjima na određeno vreme iskusiti da drugi u različitim područjima profitiraju od njihovih povećanih cena ili nižih prihoda. Stoga EU treba pronaći načine da osigura pravičnu podelu troškova.

Prosečne cene električne energije na spot tržištima u 2024. (EUR/MWh)

Istovremeno, povećanje poverenja u tržište, jačanje međunarodne koordinacije i osiguravanje da signali cena odražavaju stvarni kapacitet za transport električne energije takođe su ključne teme kojima se treba baviti u potrazi za snažnijim jedinstvenim tržištem električne energije u EU.

"Dok su prednosti tu, još uvek morate pronaći način da nadoknadite gubitnike u određenoj meri", rekao je Konal Heusaf, iz konsultantske firme Bruegel.

„Jasno je da nemamo efikasne mehanizme za to jer to stvara probleme i blokira izgradnju novih projekata.

"Nije pitanje 'ako', već pitanje 'koliko više' integracije ćemo postići", dodao je. "Evropa je u posebno ranjivom trenutku i ima ljudi koji traže hrabre ideje i hrabra rešenja. Ako to probijemo, trebali bismo biti u mogućnosti izgraditi više ključnih projekata i približiti se ovom potpuno integrisanom tržištu."

Ako bi zemlje odlučile da ne nastave sa daljim povezivanjem, "troškovi sistema bi se mnogo povećali, a tržišta bi bila nestabilnija", rekla je Tenbak. U nekim područjima bi bilo više situacija sa vrlo visokim veleprodajnim cenama, dodala je. "Mislim da ovo nije održivo na duži rok. Morali bismo razmisliti o racioniranju i ne vidim kako bi to dobro funkcioniralo."

EU razmatra međunarodne kredite za CO2 kako bi ispunila novi klimatski cilj?

BRISEL - Evropska komisija razmatra uračunavanje međunarodnih kredita za kompenzaciju za ugljenik u svoj sledeći klimatski cilj, potez koji bi mogao oslabiti napore za smanjenje CO2 koje zahteva od domaćih industrija, rekli su za **Rojters** upućeni izvori.

Ova ideja je jedna od opcija o kojima raspravlja komesar EU za klimu Vopke Hoekstra sa zemljama članicama bloka i zakonodavcima, od kojih se neki protive klimatskom cilju EU 2040 da se emisije štetnih gasova smanje za 90%, što je Komisija prvobitno planirala da predloži.

Komisija je prošlog meseca propustila rok za objavljivanje cilja i suočava se s političkim odbijanjem zelene agende EU, jer se klimatske promene nadmeću s drugim političkim prioritetima, uključujući odbranu. Neke vlade i poslanici takođe tvrde da zelena pravila EU štete domaćoj industriji koja je već dodatno ugrožena uvođenjem američkih carina i konkurencijom jeftinog uvoza.

Ključni zakonodavac EU: Cilj od 90% vodi de-industrijalizaciji Evrope

BRISEL – Klimatski cilj Evropske unije za smanjenje neto emisija za 90 posto do 2040. je preambiciozan, a blok bi trebalo da razmotri smanjenje cilja za domaće industrije, rekao je za **Rojters** Piter Lise, uticajni član Evropskog parlamenta.

Lise, visoki zakonodavac EU u Evropskoj narodnoj stranci - najvećoj poslaničkoj grupi u Evropskom parlamentu - rekao je da grupa još razvija svoju poziciju, ali da veruje da bi cilj od 90 posto, uveden bez bilo kakve fleksibilnosti, vodio de-industrijalizaciji EU".

Pet izvora upoznatih s raspravama reklo je da Komisija procenjuje opcije uključujući postavljanje cilja smanjenja emisija za domaće industrije do 2040. na ispod 90% i dopuštanje zemljama da kupuju međunarodne kredite za ugljenik kako bi nadoknadile ostatak.

To bi značilo da bi zemlje EU mogle kupovati kredite od projekata koji smanjuju emisiju CO2 u inostranstvu – na primer, obnova šuma u Brazilu – i ta smanjenja emisija računati prema cilju EU.

Portparol Komisije odbio je komentar.

Taj bi potez bio preokret za EU, čiji su drugi klimatski ciljevi ispunjeni samo domaćim naporima.

Hoekstra je ovih dana rekao da je smanjenje emisija od 90 posto i dalje "početna tačka" Komisije u razgovorima o cilju do 2040. - za koji je rekao da sada planira da ga predloži pre leta.

On je odbio da komentariše da li istražuje fleksibilnost za cilj.

Za klimatski cilj do 2040. potrebno je odobrenje zemalja EU i Evropskog parlamenta.

EU je zabranila međunarodne kredite sa svog tržišta ugljenika 2013. godine, nakon što je poplava jeftinih kredita doprinela padu cene ugljenika u EU.

Drugi su sugerisali da bi taj potez mogao ojačati ulogu EU u međunarodnim klimatskim pregovorima sa zemljama u razvoju čiji bi projekti za generiranje CO2 kredita mogli dobiti podršku EU.

"Po mom mišljenju, zemlje na drugom kraju pregovora bi to pozdravile, jer im je jako potrebno finansiranje za klimu", rekao je Andrei Marku, izvršni direktor ERCST think-tanka.

ACER: Evropski elektroenergetski sistem mora biti fleksibilan da bi se otključao njegov puni potencijal

LJUBLJANA - Izveštaj evropske Agencije za saradnju energetskih regulatora (ACER) [Otključavanje fleksibilnosti: akcije za uklanjanje prepreka za odgovor potražnje](#) identifikuje trajne prepreke za odgovor i predlaže 12 akcija za njihovo uklanjanje.

Izveštaj je putokaz i poziv na akciju kreatorima politika, operatorima sistema, regulatorima i učesnicima na tržištu. Ove akcije će poboljšati fleksibilnost, poboljšati efikasnost elektroenergetskog sistema, smanjiti troškove potrošača i podržati energetska tranziciju, **navodi** energetski regulator EU.

Šta su fleksibilnost i odgovor potražnje?

Potražnja je potrošačka strana tržišta električne energije. Odgovor potražnje je kada potrošači prilagođavaju svoju potrošnju i proizvodnju električne energije kao odgovor na promenu tržišne cene struje kako bi povećali/smanjili/promenili vreme svoje potrošnje električne energije.

Fleksibilnost elektroenergetskog sistema je njegova sposobnost da se prilagodi promenjivim uslovima proizvodnje, potrošnje i mreže. Distribuirani energetska resursi, uključujući odgovor potražnje, skladištenje energije i distribuiranu proizvodnju, igraju ključnu ulogu u pružanju ove fleksibilnosti.

Odgovor na potrošnju podržava varijabilniju obnovljivu proizvodnju i resurse na strani potražnje koji se dodaju u električnu mrežu. Kada potrošači reaguju na signale cena i aktivno učestvuju na tržištima električne energije, prednosti se šire i izvan njih, pomažući da se smanji kolebljivost cena za sve potrošače.

Uvažavajući to, prva mera Akcionog plana Evropske komisije za pristupačnu energiju (februar 2025.) je da cene električne energije budu pristupačnije.

Koje su preporuke ACER-a?

Izveštaj ACER-a navodi 12 konkretnih akcija za uklanjanje barijera za traženje odgovora.

1. Prepoznajte nove aktere: razjasniti odgovornosti za igrače na tržištu u nastajanju u nacionalnim zakonima
2. Olakšati ulazak na tržište: ukloniti prepreke pristupu tržištu
3. Neka agregatori igraju svoju ulogu: ukloniti pravne prepreke za agregatore
4. Pokreni pametnu revoluciju: uvedu pametna brojila i ICT usluge kako bi se potrošačima omogućili pametni odgovori na energetska komponentu
5. Optimizovati troškove električne energije - omogućiti vremenski diferencirane maloprodajne ugovore kako bi se omogućile alternativne fleksibilne ponude
6. Optimizovati mrežnu komponentu računa za električnu energiju: podstaknuti preuzimanje tarifa za vreme potrošnje
7. Dajte dodatni podsticaj: implementirajte mere za poboljšanje učešća potrošača u odgovoru na potražnju

8. Transformirajte prakse balansiranja: prelazak sa netržišnog balansiranja na balansiranje zasnovano na tržištu
9. Smanjite barijere za pružanje usluga balansiranja: pojednostavite proces prekvalifikacije
10. Delite usluge balansiranja preko granica EU: osigurajte da balansirajući proizvodi i tržišne strukture ispunjavaju zahteve EU
11. Prekinite sa birokratijom: olakšajte administrativna opterećenja i pojednostavite procese za nove učesnike i male aktere
12. Razmišljajte izvan žica: ohrabrujte nežična rešenja kao alternativu tradicionalnim ulaganjima u mrežu

ACER i nacionalna regulatorna tela saglasni su da slede radnje navedene u izveštaju i pozivaju kreatore politika, države članice, operatere sistema i tržišne aktere da se na sličan način fokusiraju na ovih 12 akcija.

EU očekuje da će dodati rekordne OIE 2025. godine, industrija vidi prepreke

BRISSEL – Predviđeno je da će zemlje Evropske unije ove godine instalirati rekordnu količinu kapaciteta obnovljive energije, pokazuju projekcije Evropske komisije, iako su delovi sektora upozorili da bi smanjenje vladine podrške moglo ometati ovaj rast.

Očekuje se da će zemlje EU 2025. godine dodati 89 gigavata novih kapaciteta za obnovljivu energiju, odnosno 70 GW solarne energije i 19 GW vetra, prema projekcijama Komisije koje je preneo **Rojters**. Projekcije su zasnovane na industrijskim podacima.

Međutim, kompanije koje se bave obnovljivim izvorima energije suočavaju se sa preprekama, uključujući višegodišnje odlaganje dobijanja dozvola.

Industrijsko udruženje SolarPower Europe saopštilo je, na primer, da bi moglo revidirati naniže svoje projekcije za 2025. godinu, nakon što je Francuska u februaru iznela planove za smanjenje podrške za krovne solarne panele.

EUA se trguje oko 65 evra/mt

BRISSEL - Cena evropske dozvole za emisije ugljenika (EUA) porasla je na samom kraju prošlonedeljnog trgovanja, nakon što su prethodnih dana dostigle nove minimume, pošto su previranja oko američkih tarifa dodala još neizvesnosti ionako nestabilnom energetsom kompleksu.

Dozvole EU su se trgovala po 65,12 evra/mtCO₂e 11. aprila, što je povećanje od 2% u odnosu na nedelju dana ranije, prema podacima Interkontinentalne berze.

"Imali smo sedmicu koja je bila prilično zanimljiva, sa prilično snažnim potezima i snažnim skokovima", rekao je trgovac ugljenikom, dodajući da je i dalje konzervativan u pogledu kratkoročnih cena.

"Morate prihvatiti činjenicu da za sada ne znate šta će se dogoditi."

Platts, deo S&P Global Commodity Insights, procenio je cenu EUA za decembar 2025. na 62,21 Eur/mtCO₂e 10. aprila.

"Nakon odlaganja carina, EU reaguje, a čini se da sukob popušta. Ali nema velikih pokretača za trenutni skok cena," rekao je za Platts jedan analitičar toga tržišta.

Tramp potpisao izvršne naredbe o povećanju proizvodnje američkog uglja

VAŠINGTON - Američki predsjednik Donald Tramp potpisao je u utorak, 8. aprila, izvršne naredbe koje imaju za cilj povećanje proizvodnje uglja u najnovijoj akciji koja je u suprotnosti s globalnim naporima da se smanji emisija ugljendioksida.

Termoelektrane na uglj proizvode manje od 20% električne energije u SAD, što je pad sa 50% iz 2000. godine, prema Upravi za energetske informacije, jer su fraking i druge tehnike bušenja

povećale proizvodnju prirodnog gasa. Rast solarne energije i energije vetra također je smanjio upotrebu uglja.

"Vraćamo industriju koja je napuštena", rekao je Tramp u Bijeloj kući, stojeći ispred oko tri desetine uglavnog muškaraca rudara uglja.

"Vrat ćemo rudare na posao", rekao je Tramp o radnoj snazi koja je pala na oko 40.000 sa 70.000 prije deset godina.

Tramp je vodio kampanju na osnovu obećanja da će povećati proizvodnju energije u SAD-u i nastojao je da poništiti energetske i ekološke propise od preuzimanja dužnosti 20. januara.

Potražnja za električnom energijom u SAD raste prvi put u dve decenije, napominje **Rojters**.

Još jedna naredba poziva američkog državnog tužioca da identifikuje državne klimatske zakone koji predstavljaju prepreku razvoju energetske resursa poput uglja i pokuša da spreči njihovu primenu.

IEEFA: Ponovno aktiviranje TE na uglj ekonomski besmisleno

KLIVLEND - Nakon odluke predsjednika SAD, Donalda Trampa da pozove na ponovno pokretanje "penzionisanih" elektrana na uglj kako bi pomogle u ispunjavanju očekivanog rasta potražnje za električnom energijom, američki Institut za energetske ekonomije i finansijske analize (**IEEFA**) u najnovijem istraživanju pokazuje da je tek nekoliko, ako ih uopšte ima, od 102 postrojenja na uglj zatvorenih u SAD u poslednje četiri godine pouzdani kandidati za ponovno pokretanje.

Osim toga, dodaje IEEFA, plan za ponovno pokretanje elektrana na uglj zanemaruje činjenicu da većina još uvek aktivnih elektrana radi daleko ispod svojih kapaciteta, pa ponovno pokretanje elektrana na uglj nema ekonomskog smisla. IEEFA je analizirala 102 nedavno zatvorene ili pretvorene jedinice koje nisu radile od početka 2021. godine i otkrila da je malo legitimnih kandidata za povratak na internet.

"Naša analiza je pokazala da su od 102 jedinice, 24 srušene, 13 prenamenene u rad na gas, jedna u sagorevanje nafte, a sve jedinice imaju srednju starost od 56 godina", rekao je Denis Vamsted, analitičar energetske podataka IEEFA. "Postrojenja koja su van pogona više od 4 godine i stara su bila bi skupa i ekonomski neefikasna za ponovno pokretanje."

Kako elektrane na uglj stare, troškovi održavanja rastu, povećavajući njihove troškove proizvodnje, čineći ih nekonkurentnim.

Jedina opcija koja ima ekonomski smisla i koja može brzo dovesti značajne količine novih proizvodnih kapaciteta na mrežu je da se nastavi sa trenutnom izgradnjom obnovljivih energetske kapaciteta.

Ogroman gubitak najvećeg poljskog proizvođača koksnog uglja

VARŠAVA - Poljska državna firma Jastrzębska Spółka Węglowa (JSW), najveći proizvođač koksnog uglja u Evropskoj uniji, prijavila je neto godišnji gubitak od skoro 7,3 milijarde zlota (1,7 milijardi eura) za 2024. – najveći od debija na Varšavskoj berzi 2011.

Rekordni gubitak nastao je usled pada cena uglja i velikog jednokratnog otpisa koji je u velikoj meri uticao na učinak

kompanije. Problemi JSW-a takođe dolaze u pozadini snažno subvencioniranog i stalno neprofitabilnog poljskog sektora uglja.

Prema kompaniji, koja je 55% u vlasništvu države, na rezultate za 2024. uglavnom je uticalo uključivanje otpisa nefinansijskih osnovnih sredstava u ukupnom iznosu od 6,4 milijarde zlota. Ostali faktori su uključivali „manji obim proizvodnje i pad cena“, napisala je firma.

Proizvodnja uglja pala je za 9,3% na 12 miliona tona u 2024., uključujući i koksni i termalni ugalj, prenosi poljski informativni portal **NEP**.

Tramp: Ako EU kupi američku naftu i gas, carine ćemo odložiti

VAŠINGTON - Evropska unija će se morati da se obaveže na kupovinu američke energije za 350 milijardi dolara kako bi dobila odlaganje uvođenja visokih tarifa na njene izvozne proizvode, rekao je 7.aprila američki predsednik Donald Tramp, odbacivši ponudu Brisela o tarifama "nula za nula" na automobile i industrijsku robu.

Trampovi komentari na konferenciji za novinare u Beloj kući bili su odgovor na to što je predsednica Evropske komisije Ursula von der Lejen ranije istog dana rekla da je EU ponudila da spusti tarife bloka na nulu na automobile i industrijsku robu uvezenu iz SAD-a ako Tramp odgovori recipročno.

"Imamo deficit s Evropskom unijom od 350 milijardi dolara i brzo će nestati", rekao je Tramp. "Jedan od načina na koji to može nestati lako i brzo je da će oni morati da kupuju našu energiju ... oni je mogu kupiti, mi možemo dobiti 350 milijardi dolara za jednu nedelju", prenosi **Politiko**.

EU spremna na uvoz dodatnog američkog LNG-a

BRISEL – Evropska unija će oživeti svoju ponudu za kupovinu više američkog gasa, verujući se da je predsednik Sjedinjenih Država Donald Tramp otvoreniji za pregovore nakon što je pauzirao nametanje dodatnih carina na uvoznu evropsku robu.

Blok planira da ponovo otvori pregovore o jačanju kupovine utečnjelog prirodnog gasa iz SAD i ponudiće konkretne predloge, izjavila su za **POLITICO** tri (neimenovana) evropska zvaničnika upoznata sa pregovorima.

Konkretno, rekli su, EU traži načine za agregiranje potražnje - proces koji bi omogućio kontinentu da ponudi veće, pan-evropske narudžbe kako bi ispunio zahteve Bele kuće, ali po konkurentnijim cenama.

U budućnosti ćemo kupovati više gasa iz SAD-a", rekao je komesar EU za energetiku Dan Jorgensen na industrijskom događaju u prošli utorak, naglašavajući da će kupovine morati biti usklađene sa zelenim ciljevima bloka.

SAD pretekle Rusiju i postale drugi najveći dobavljač gasa u Evropi

BRISEL - Američki izvoz utečnjelog prirodnog gasa (LNG) nadmašio je protok ruskog gasa u Evropsku uniju u prvom kvartalu 2025. godine, preokrenuvši jednogodišnji trend rasta izvoza iz Rusije, piše 11. aprila **Euractiv**.

Kada je Rusija 2022. počela sa ograničenjem dotoka gasa u veći deo ostatka Evrope, Sjedinjene Države su obećale da će isporučiti dodatni LNG preko Atlantika – što je SAD učinilo drugim najvećim dobavljačem gasa za EU nakon Norveške.

Ali, usled porasta uvoza EU iz Rusije i putem gasovoda i LNG tankera početkom 2024., Evropa se morala boriti s činjenicom da je Rusija ponovo postala dobavljač gasa broj 2 u bloku.

Nakon što je Ukrajina dopustila da gasni sporazum s Kremljem propadne na početku godine, ponovo je preokrenuo trend. Novi podaci koje je prikupio analitički centar Bruegel pokazali su 11. aprila da američki LNG obezbeđuje protok od 18 milijardi kubnih metara u odnosu na Gaspromovih 10 milijardi kubnih metara.

Neosporno ispred njih je Norveška sa 23,5 mlrd m³.

EU skladišta gasa manje popunjena nego u prethodne dve godine

BRISEL - U svom **izveštaju** o Letnjem snabdevanju prirodnog gasa za 2025., objavljenom 10. aprila, Evropska komisija navodi da su nivoi skladištenja bili na 34% 1. aprila 2025., na kraju zimske sezone i gasne godine.

To je manje nego u prethodne dve godine sa toplim zimama, ali u skladu sa prosečnim nivoima pre krize.

Izveštaj podseća da je od suštinskog značaja započeti punjenje skladišta što je pre moguće. Podaci Gas Infrastructure Europe (GIE) potvrđuju da je od kraja marta, što označava početak sezone punjenja, postojalo kontinuirano neto ubrizgavanje u skladišta u EU.

EU pruža dodatnu fleksibilnost u cilju skladištenja gasa

BRISEL - Države članice Evropske unije u minuli petak su se složile da daju veću fleksibilnost ciljevima skladištenja prirodnog gasa tako što će proširiti period u kojem bi zemlje trebalo da imaju 90% puna skladišta pre zime i odobrile odstupanja do 10% od cilja punjenja, prenose **agencije**.

EU je podržala predlog Evropske komisije da se uredba o skladištenju gasa produži za dve godine. Ali zemlje članice EU takođe su zahtevale više fleksibilnosti u postizanju cilja ispunjenja kako bi izbegle skokove cena ako su tržišni uslovi teški.

Predstavnici zemalja članica EU su 11. aprila odobrili nacrt koji će služiti kao pregovarački mandat Predsedništvu za početak razgovora sa Evropskim parlamentom o konačnom obliku zakona.

Zemlje EU predlažu da se postojeći obavezujući ciljevi potpunosti od 90 posto budu dostignuti bilo kada između 1. oktobra i 1. decembra, umesto trenutnog roka 1. novembra.

EU se takođe složila da u slučaju nepovoljnih tržišnih uslova – poput mogućih tržišnih manipulacija – zemlje članice mogu odstupiti do 10% od ciljanog ispunjenja.

Pregovarački mandat EU takođe kaže da posredni ciljevi skladištenja za svaku državu članicu u februaru, maju, julu i septembru nisu obavezujući, već samo indikativni kako bi se postigla potpunost skladišta i predvidljivost, a ostavljajući dovoljnu fleksibilnost za učesnike na tržištu tokom cele godine.

Vlada Portugalije odobrila produženje regulisanih tarifa električne energije

LISABON - Vlada Portugalije je minulog četvrtka odobrila produženje regulisanog tržišta električne energije do kraja 2027. godine. Uredbom-zakonom "produžuju se regulisane tarife električne energije do 31. decembra 2027. godine", navodi se u saopštenju Saveta ministara.

Prema tamošnjem portalu **ECO**, izvršna vlast svoju odluku opravdava sa "oko 800 hiljada potrošača koji su još uvek na regulisanom tržištu, od kojih su mnogi ekonomski ranjivi".

I na tržištima električne energije i gasa, ukidanje regulisanih tarifa je predviđeno za 31. decembar 2025. u nacionalnom zakonodavstvu. Regulisano tržište električne energije u nadležnosti je energetskeg regulatora, koji godišnje utvrđuje cene.

Britanija: Nema odlaganja uvođenju novog sistema za smanjenje energetskih računa za potrošače

LONDON – Snabdevači energijom u Velikoj Britaniji su upozoreni da neće biti tolerisano dalje odlaganje novog sistema koji bi mogao da stvori jeftinije i preciznije račune za potrošače, **saopštio** je 9. aprila tamošnji energetske regulator Ofgem.

Program polusatnog poravnanja na celom tržištu (MHHS) mogao bi pomoći kupcima da uštede na računima za energiju omogućavajući većem broju potrošača da imaju koristi od tarifa koje nude jeftiniju energiju u određeno doba dana.

Tarife za vreme potrošnje mogu pomoći u smanjenju računa za energiju. Podaci iz Odeljenja za energetske sigurnost i Net Zero pokazuju da bi domaćinstva mogla uštedeti 38 funti (44 evra) godišnje prelaskom sa varijabilne tarife na dinamičku tarifu i pokretanjem mašina za pranje sudova i veša tokom nevršnih sati.